

Hämeenlinnan 5-ottelijat elvytti erikoisen perinnelajin – Noviisit heti mukaan PM-kotikisoihin

2.1.2020 22:22 Päivitetty 2.1.2020 22:52 Samuli Virtanen

Hämeenlinnan 5-ottelijoiden Ida Kiuru, Juha Pirkkalainen ja Jouko Mikkola aikovat palauttaa urheilijoina olympiakaupunkia perinnelajin kartalle.

Miekkailu on nykyaikaisen viisiottelun vaativimpia lajeja. Ida Kiuru syöksyi harjoituksissa flechensä Antti Simolan rintaan. Kuva: Tomi Vesaharju

Elokuussa sulkeutuu ajallisesti pitkäksi venynyt ympyrä hämeenlinnalaisesta viisiottelusta. Kesällä 1952 Ahveniston ympäristössä kisattiin Helsingin olympialaisten nykyaikainen viisiottelu. Sen jälkeen laji päättyi kisapaikan tavoin hiljalleen retuperälle.

Kesän lopussa, tarkalleen 29. elokuuta, Ahvenistolla ja Aulangolla käydään nykyaikaisen viisiottelun avoimet Pohjoismaiden ja Suomen mestaruuskilpailut. Myös kisaamassa tulee olemaan hämeenlinnalaisväriä.

Ida Kiuru, 30, ja **Juha Pirkkalainen**, 39, ja **Jouko Mikkola**, 55, aikovat tehdä PM-kisoissa ensimmäisen viisiottelunsa.

– Minulla ei ole ikinä ollut mitään kilpailuintoa missään lajissa, mutta nyt sellainen on jostain syystä herännyt. Tämä on siihen varmasti hyvä laji. Olen ratsastanut koko ikäni, mutta miekkailun aloitin viime helmikuussa. Nyt on sitten vain yhdistetty kaikki lajit, Kiuru kertoo.

Kilparatsastuslupa vaaditaan

Nykyaikaisessa viisiottelussa kisoja on Pohjoismaissa harvakseltaan, ja alueen mestaruuskisoihinkin pääsee suoraan osallistumaan ilman karsintoja. SM-puolella kaikki urheilijat otetaan suorastaan avosylein vastaan. Viime kesänä SM-kilpailuissa oli yhteensä kymmenen osanottajaa.

Altaan syvään päähän hyppääminen käy siis muutenkin kuin viisiottelun avaavalla vapaauintiosuudella. Lajitaidot pitää sitä ennen todistaa näkökulmasta riippuen siinä vaikeimmassa osalajissa, esteratsastuksessa, jossa urheilijan täytyy ensin hankkia kilpailulupa 100 senttimetrin esteillä.

Se on Pirkkalaisen projekti, vaikka hänellä on ollut oma hevonen lapsesta asti, ja ratsastus oli hänen tiensä viisiotteluun.

– Ampua ja miekkailla voi huonostikin. Ratsastus on se viimeinen selätettävä, kun vaaditaan sijoittuminen kansallisissa kisoissa tietyssä estekorkeudessa tai ratsastusopettajan kirjallinen suositus. Ensimmäinen askel olisi kiertää pikku ratsastuskisoja, Pirkkalainen toteaa.

– Rouva on ratsastanut hevosellamme Aulangolla. Päädyin vähän vahingossa lajiin kun kysyin elokuussa ratsastuskurssista. Kuulin, että täällä on aloittanut viisiotteluporukka, joka hyppää ensi kesänä korkeampia (ratsastus)luokkia. Olen kilpaillut kamppailulajeissa koko ikäni, mutta vanhempana paikat eivät vain kestä niitä.

Kiuru pitää itseään hämeenlinnalaisena, mutta asuu suuren osan vuodesta Puolassa, missä hän opiskelee eläinlääketiedettä. Siellä hän hioo varsinkin miekkailu- ja uimataitojaan.

– Pysin uimaan ja juoksemaan kuudesta viikossa ja käyn miekkailemassa ryhmässä kaksi kertaa viikossa, mutta miekkailuvalmennus on puolaksi, eikä kielitaitoni ihan riitä, Kiuru naurahtaa.

– Pitää muistaa opiskellakin, mutta oma tavoitteeni on ensin saada ratsastusluvat kuntoon ja sitten saada uintitekniikka sellaiseksi, ettei tarvitse hävetä. Uskon, että miekkailu paranee Puolassa.

Masterien MM-kisat yhä haussa

Kilpailumielessä Hämeenlinnan viisiottelijoiden pidemmän aikavälin tähtäin on kahden ja puolen vuoden päästä järjestettävät masters-MM-kisat. Aikuisurheilijoiden kilpailut pidetään todennäköisesti joko Hämeenlinnassa tai Teksasin San Antoniassa.

Hämeenlinnalaiset lähtevät siitä, että Helsingin kesäkisojen 70-vuotismuistelun kunniaksi yli 30-vuotiaiden MM-mitaleista kilpaillaan vanhassa olympiamiljöössä.

– Se PM-kisa on meille ensimmäinen kokemus ja testikisa matkalla kohti päätähtäintä, eli niitä MM-kisoja. Tavoittelemme PM-kisoihin 40–50 osallistujaa, ja MM-kisoihin toista sataa, sanoo kisojen puuhamies Hämeenlinnan 5-ottelijoiden puheenjohtaja **Antti Simola**.

Vuoden 2022 MM-isäntä päätettäneen tämän vuoden syyskuussa Unkarin Győrissä. Siellä pidettävät masters-MM-kisat ovat tähtäimessä Hämeenlinnan 5-ottelijoista myös **Jouko Mikkolalla**.

– EM-kisoissa olen ollut urheilijana, mutten MM-kisoissa. Sitä kokemusta haen, vaikka kyse onkin veteraanikisoista, kertoo urheilun parissa golf- ja mentaalivalmentajana tunnettu Mikkola.

– Tämä on mentaalivalmentajalle mielenkiintoinen projekti, kun on viisi erilaista lajia, joissa kehitytään noviisista urheilijaksi. HäSa

HML5 aikoo olla Suomen suurin

Hämeenlinnan Viisiottelijat, lyhyemmin HML5 ja pidemmin Nykyaikainen 5-ottelu Hämeenlinna 52, on nimestään huolimatta toiminut vasta reilun vuoden. Yhdistyksen perustajan ja puheenjohtajan Antti Simolan mukaan paljon on saatu lyhyessä ajassa aikaan.

Nykyaikainen viisiottelu on Suomessa ollut marginaalissa, kun Helsingin Nykyaikaiset 5-ottelijat on ollut ainoa lajin laajemmin omaksunut seura. Niinpä HML5:n visio ”Hämeenlinnasta Suomen nykyaikaisen viisiottelun keskus vuoteen 2030 mennessä” ei ole kovin kaukaa haettu.

– Tämä laji on uudelleensyntynyt täällä, kuten miekkailukin. SM-kisoihin osallistumalla on melkein jo mitaleilla, mutta maailmalla tämä on suosittua. Laji on ollut paremmassakin hapessa, ja vain ylöspäin voi mennä. Meidän lisäksi Suomessa on noin 20 aktiivista, ”parinkymmenen aktiivisen harrastajan” seuraa johtava Simola selvittää.

– Sanotaan, että jos haluaa olympiamitalistiksi, kannattaa ottaa laji, jossa ei ole paljon harrastajia. Mutta helppo laji tämä ei ole. Suomessa on kaksi ammattilaista, **Laura Salminen** ja **Eevi Bengs**, ja heilläkin tekee tiukkaa olympialaisiin.

Ensimmäisen vuotensa aikana HML5 järjesti olympiaviisiotteluteemaisen maastajuoksun ja vei lajia Hämeenlinnan kouluihin. Nyt tammikuussa seura panee alulle viisiottelun peruskurssin, joka sisältää ratsastusta lukuun ottamatta kaikki lajit, ja laser run (ampumajuoksu sähköaseella) -kerhon.

– Lähdemme viemään lajia lasten kautta laser runilla. Tavoite on, että Hämeenlinnassa ollaan Suomen mestareita muussakin kuin jääkiekossa.

Nykyaikainen viisiottelu kuuluu Suomessa samaan lajiliittoon hieman isomman miekkailun kanssa. Miekkailu on ainakin harjoittelussa keskeisin yhdistävä laji, sillä kalpojen kalisteluun tarvitaan kaksi.

Hämeenlinnan oma miekkailuseura, Hämeenlinnan Seudun Miekkailijat, jäädytti toimintansa seitsemän vuotta sitten menetettyään harjoitustilansa. Nummikeskuksessa on ainakin sovellettavat tilat miekkailulle. Muutama HSM:n vanha aktiivi onkin löytänyt HML5:n ainakin valmentajina.

Onko viisiotteluseura siis pelastanut myös hämeenlinnalaisen miekkailun?

– Meillä on ollut miekkailijoita harjoituksissa, ja tästä (Nummikeseuksen yläkerta) tuli miekkailusali kaikenkaikkiaan. Meillä on alle kymmenen pelkkää miekkailijaa, ja on tarkoitus, että miekkailuseura alkaa toimia omillaan. Teemme peruskurssia toki yhdessä, Simola sanoo.